

Gentiaan

Afdelingsblad IVN Oost-Achterhoek

Nummer 112 Zomer 2018

Verslagen met veel foto's van de activiteiten van de afgelopen maanden
en andere wetenswaardigheden

Afdelingsinformatie

Voorzitter

Jacqueline Borgers-Collou Looweg 10, 7152 AL Eibergen
tel.: 0545-479997 jborgers-collou@hetnet.nl

Vice-voorzitter

Vacant

Secretaris

Henk Wiggers De Savornin Lohmanstraat 12,
7103 GW Winterswijk
tel.: 06-20120995 ivn-oostachterhoek@ziggo.nl

Penningmeester

Ron Krabben Kardinaal de Jongstraat 37, 7131
XS Lichtenvoorde
tel.: 0544-372612 r.krabben2@upcmail.nl

LEDEN

Jan Dirk Focker Kamperweg 7, 7137 PA Lievelede
tel.: 0544-487469 jandirk@focker.eu
André Hendriks Dorpsstraat 85, 7136 LJ
Zieuwent

tel.: 0544-352043 wopereismirjam223@gmail.
com

Anke Hollink (Tevens Huikert 17a, 7161 GJ Neede
vertrouwenspersoon)
tel.: 0545-291109 johnenankehollink@hetnet.nl

Kay ten Barge Eikenlaan 106, 7151 WS
Eibergen
tel.: 0545-473690 kaytenbarga@gmail.com

Werkgroepen

Landschapsbeheer

Johnny Hollink Huikert 17a, 7161 GJ Neede
tel.: 0545-291109 johnenankehollink@hetnet.nl

Promotie

Kay ten Barge Eikenlaan 106, 7151 WS
Eibergen
tel.: 0545-473690 kaytenbarga@gmail.com

Thema-avonden

Hans Berndszen Papaverstraat 8, 7151 VZ
Eibergen
tel.: 0545-477222 j.berndszen@upcmail.nl

Vleermuizen

Anke Hollink Huikert 17a, 7161 GJ Neede
tel.: 0545-291109 johnenankehollink@hetnet.nl

Wandelingen

André Hendriks Dorpsstraat 85, 7136 LJ Zieuwent
tel.: 0544-352043 wopereismirjam223@gmail.
com

Website

Frans Bomer Havekortweide 9, 7152 KJ
Eibergen

Contributies

Leden € 24,00 Huisgenoten € 11,00 Jeugdleden € 12,00
Donateurs min. € 11,00
Bankrekening: NL88RABO0316440116 t.n.v. IVN

(advertentie)

Webwinkel voor schapen en werkhonden producten.

Begrazing met schapen in de Achterhoek en Twente.

Lezingen en workshops op het gebied van schapenhouderij. Tevens jaaropleiding tot Schaapherder.

Hondenschool te Eibergen.

Hans & Greet Abbink

06-52466124 - info@schapenhoeve.nl

 facebook.com/schapenhoeve

Gentiaan

IVN Oost Achterhoek - 112

Voorwoord

Zo'n twaalf jaar mag ik op gezette tijden dit voorwoord schrijven. En dan betoog ik steeds weer dat IVN Oost Achterhoek een bruisende club is, volop in beweging en telkens weer met nieuwe activiteiten. Dat is ook zo.

Maar dit keer wil ik er één actualiteit eens apart uitlichten.

Onze voorzitter Jacqueline wil zich volgend jaar terugtrekken. Ze blijft wel voor ons actief, maar het voorzitterschap wordt haar teveel. Namens het bestuur doe ik daarom een dringende oproep aan een ieder die zich betrokken voelt bij onze afdeling, voldoende tijd heeft en 'zich dat wel ziet doen' om zich vóór volgend jaar maart aan te melden bij één van de bestuursleden en zich kandidaat te stellen voor het voorzitterschap. Denk er alsjeblieft serieus over na.

We hebben écht een goede nieuwe voorzitter nodig.

Geeft mij wel de gelegenheid op deze plaats de grote complimenten te maken voor de manier waarop Jacqueline het voorzitterschap in die vijf jaar heeft vervuld. Het viel nog helemaal niet mee om Piet Schadee met zijn aanstekelijk enthousiasme na ruim 10 jaar op te volgen. Jacqueline heeft dat in mijn ogen in geheel eigen stijl op onnavolgbare wijze gedaan. Met grote kennis van zaken en een enorme hoeveelheid energie en doorzettingsvermogen heeft ze met name twee heel bijzondere projecten voor het IVN Oost Achterhoek in beweging gebracht. De excursies die we elk schooljaar voor 1600 basisschoolleerlingen in Berkelland organiseren is een project dat Jacqueline organiseert. Fantastisch voor onze naamsbekendheid! En wat een potentieel aan eventueel toekomstige IVN-leden bereiken we hiermee! En natuurlijk 'De Kronenkamp'. Wat begon als een kleine activiteit ter ere van ons 25-jarig bestaan, is uitgegroeid tot iets groots en meeslepends. De open dag was weer één van de hoogtepunten in de ontstaansgeschiedenis van deze bijzondere plek.

Dus: vér voor mijn beurt: Jacqueline, nu alvast zéér bedankt.

Maar overigens is het nog steeds een feit. We blijven volop in beweging....

Jan Dirk Focker.

Inhoud

- 4 AVG
- 5 Weer
- 7 Stadsreuzen
- 8 Natuurfotografie
- 10 Thema-avonden
- 13 Kees vertelt
- 14 Kunst in en uit de Natuur
- 17 Natuurscursus
- 19 Project Kronenkamp
- 20 Educatieproject
- 22 Vragenderveen
- 23 Agenda

Colofon

Gentiaan nummer 112: Augustus 2018

De Gentiaan verschijnt drie maal per jaar in april, augustus en december.

De redactie van de Gentiaan bestaat uit:

Els van Dijk, Marco Boekelder, Auke Hoekstra en Kees de Rooij.
Eindredactie: Frans Bomer, Havekortweide

9, 7152 KJ Eibergen, tel
0545-472457.

E-mail: redactiegentiaan@gmail.com.

Sluitingsdatum voor kopij van het volgende nummer: 15 december 2018.

(Kopij digitaal aanleveren als platte tekst zonder opmaak. Foto's als losse jpg-bestanden in hoge resolutie.

Maximale omvang van bijdragen: ongeveer 500 woorden).

Van de bestuurstafel

In verband met het van kracht worden van de nieuwe AVG-wetgeving is het Huishoudelijk Reglement aangepast en is er een Verwerkingsdocument opgesteld.

In het Huishoudelijk Reglement is het volgende artikel opgenomen:

Artikel 10. Privacy

Het beheer van persoonsgegevens in de administratie van de vereniging is onderworpen aan de wettelijke eisen inzake de registratie van persoonsgegevens. Persoonsgegevens van leden van de vereniging zullen uitsluitend worden gebruikt voor de doelen van IVN en niet ter beschikking worden gesteld aan derden, tenzij daartoe toestemming is gegeven. Het gebruik van de gegevens wordt vastgelegd in een verwerkersovereenkomst. In deze overeenkomst staan afspraken over het gebruik van persoonsgegevens.

Verwerkingsdocument

Wij vinden de privacy van onze leden heel belangrijk en daarom gaan we zorgvuldig om met uw persoonsgegevens. Om te voldoen aan de AVG hebben we onderstaand privacy statement opgemaakt.

Privacy statement IVN-OA

1. Privacy: IVN-OA respecteert de privacy van haar leden. Verwerking van uw persoonsgegevens vindt slechts plaats indien dit verenigbaar is met het doel van de persoonsgegevens zoals hieronder is weergegeven.

1.1 Wat doet het IVN-OA met uw gegevens?

Uw gegevens worden gebruikt:

- Voor onze Ledenadministratie.
- Voor het innen van de contributie.
- Voor de bezorging van De Gentiaan.

De verzamelde persoonsgegevens worden niet aan overige partijen ter beschikking gesteld.

1.2 Bewaartermijn persoonsgegevens

IVN-OA bewaart de persoonsgegevens die zij verwerkt niet langer dan noodzakelijk is voor het doel van de gegevensverwerking. IVN-OA heeft passende technische en organisatorische maatregelen genomen om het verlies van persoonsgegevens of onrechtmatige verwerking tegen te gaan.

2. Uw rechten

U kunt uw persoonsgegevens opvragen. Neem voor nadere informatie contact op met de penningmeester van IVN-OA.

Algemene gegevens en contactinformatie

Indien u op enig moment vragen of zorgen hebt over deze privacyverklaring of meent dat wij ons niet aan deze privacyverklaring gehouden hebben, stuur ons dan een bericht.

Duizend jaar weer, wind en water in de lage landen

Deze boeken zijn geschreven door J. Buisman. Hier heb ik al vele stukjes over geschreven. Hoe vroeger de lente, voorjaar, zomer en de winter waren. Waren de winters zacht of streng. En hoe waren de zomers? Was er daarna genoeg te eten om de winter goed door te komen?

AUTEUR: AUKE HOEKSTRA

Meestal werden de extremen genoemd. Maar er waren ook veel zaken om het weer heen. Zoals de wolf die er vroeger was en nu weer terugkeert?! Nu al zes stuks.

Ik vind nu een stukje terug over Amsterdam. Terwijl de politiek worstelt in Europa en Nederland hoe de migrantenstroom van Afrika naar Europa te controleren, was het vroeger anders?

Amsterdam begint aan zijn grote groei (1514 – 1562)

De stad Amsterdam groeide tussen 1514 en 1562 al van bijna 11.000 naar 30.000 inwoners. Maar dan telt Antwerpen al rond de 100.000 inwoners. Na de alteratie van 1578, als Amsterdam met de opstand gaat meedoen, keren allereerst veel ballingen terug. Dan brengt de opmars van Parma in het zuiden een stroom van Vlamingen en Brabanders op gang. De economische bloei lokt tal van werklozen uit het noorderkwartier en elders naar de stad.

Naast de werkgelegenheid heeft Amsterdam natuurlijk nog wel meer te bieden. Het grotestadsleven met zijn onvoorspelbare dynamiek en zijn kosmopolitische trekken is vooral voor jongeren erg attractief. In een halve eeuw (tot 1630) groeit de stad met bijna 100.000 inwoners. Een Resolutie van de Staten verplicht de nieuwe burgers tot de eed van trouw, waarmee men een vestigingsvergunning krijgt. In juni 1583 gaat Holland uit vrees voor suspecte lieden de immigranten registreren. Overigens worden ze met open armen ontvangen. Mennonieten (doopsgezinden) hebben als harde werkers die met weinig genoeg nemen de voorkeur. Om ruimte te maken voor woningen en pakhuizen wordt de stad herhaaldelijk uitgebreid.

De ene uitbreiding volgt de andere op. In 1585 wordt de Lastage, een strook aan de oostzijde in gebruik voor scheepsbouw, bij de stad betrokken. Tussen 1585 en 1593 legt men de Herengracht aan en een generatie later (1612) begint men aan de Keizers- en Prinsengracht. Dan krijgt de stad haar typische halvemaaanvorm. In de 17e eeuw is Amsterdam voor duizenden buitenlanders niet slechts een omweg waard, maar een hele reis.

Een technisch hoogstandje is het heiwerk. Men kan nu niet meer volstaan met paaltjes van twee meter, maar men moet heien tot in de eerste zandlaag, 12 meter diep. Dat sommige gebouwen hier op huizen zouden staan is een sprookje.

Wolven in het ambt Montfort

“Huysluyden” uit het ambt Montfort ten zuiden van Roermond krijgen in 1579 van laatstgenoemde stad 1 gulden, 4 stuivers voor vijf wolven. Ook daarna is dat nog vaak het geval. Meestal betreft het jonge dieren. In 1582 zeven en in 1600 acht.

Wen er maar aan

De vorige Gentiaan van april 2018 begon ik met deze woorden. De woorden regen, hitte, zachte winter, ijsdagen en “buitenlands” weer. Laten we op dit moment als ik dit schrijf op 14 juli 2018, volop genieten van de vele zomerse dagen. De schoolvakantie regio zuid is nu begonnen, terwijl de zomer op volle toeren draait. De hondsda- gen moeten nog beginnen, 19 juli tot 18 augustus. Die dagen zijn het topje van de zomer!

We hebben nu al 28 zomerse dagen gehad. Dus hebben wij een ongekennde periode van hoog zomerweer. Maar niet iedereen is hier blij mee. De agrariërs zijn natuurlijk niet blij met de droogte. Het KNMI liet op een kaart zien dat tot nu toe de Achterhoek het droogst is (begin juli 2018). Ondanks de heersende droogte is het voor de weerliefhebber toch echt genieten wat moeder natuur voor ons deze zomer uit haar hoed tovert. Hoewel er tussen noord-Nederland en het zuidoosten bij ons toch wel snel een graad of 5 verschil zit. Door de aanhoudende droogte stevenen wij af op een droogteperiode. Dat is minstens 20 dagen zonder meetbare neerslag. Nu al 15 dagen.

Kikkerpoel in Eibergen (Foto FB)

Er waren vroeger wel meer gortdroge zomers, 1947-1959-1971-1976-1983-1994-2006-2018 (reeks van 12 jaar). Hoewel er dit jaar tot nu toe niet veel tropische dagen voor zijn gekomen ($>30^{\circ}\text{C}$) staat deze zomer nu al op plek 6 in de boeken.

Gentiaan voorjaar 2018

Kijk even terug in dit blad en besef wat een mooi blad we hebben. Met mooie foto's, verhalen. Maar ook de advertenties mogen gezien worden. Zo lees ik over wandelingen: ondanks het vele water dat op de route getrotseerd moet worden enz. Nu op dit moment is het gortdroog.

Wat mij ook zo vrolijk maakt is de foto van meester J.J. Koekkoek. Deze prachtige schoolplaat heb ik boven hangen in de grootte van 83 x 64 cm. Ik denk dat ik deze nu maar eens in de woonkamer ophang. Je ziet er zo veel op, kleurrijke weilanden (toen wel), kievieten en zelfs knotwilgen.

Korte berichtjes

Snelle veranderingen (weer en natuur)

Wat verandert er toch veel in korte tijd. De N18 is gereed, en als ik in de avond rustig met 100 km/uur over deze nieuwe autoweg rijd, zie ik bijna de hele route mooie korenbloemen in de berm. Maar ik besef me ook: wat zijn er prachtige landschappen dwars doorsneden (helaas).

Natuurpark Kronenkamp in mijn dorp Neede, wat wordt dat mooi. De open dag van dit park is enkele weken geleden geweest met veel bezoekers. Er is daar veel werk door vrijwilligers verricht. Hier kan de wijk De Hofmaat trots op zijn.

Mijn dorp Neede krijgt de primeur met een wijk gasloze woningen. Als alles mee zit kan begin 2019 begonnen worden met de bouw. Het betreft 16 eensgezinswoningen en ook levensduur woningen. Deze nieuwe wijk anticipeert op de normen voor bijna energie- neutraal bouwen die vanaf 2020 standaard worden en de nieuwe wetgeving. En vanaf 2050 moeten woningen CO₂- neutraal zijn. Met de industrie en de politiek wil het maar niet vlotten, om hier goede afspraken te maken.

Ik wijk nu even af van weer en natuur, maar we hebben er dagelijks mee te maken: ons brood. Op elke hoek van de straat een bakker (100 jaar geleden). We mogen nu blij zijn dat in elk dorp nog 1 bakker is. Hoe lang nog vraag ik me wel eens af?

De processierups doet zijn intrede. Nu zijn er zo veel in de eikenbomen dat de gemeente Berkelland hulp inroept bij bestrijdingsbedrijven. Waar zijn al die vlinders gebleven, die uit de rupsen komen? Ik zie ze nooit. Denk dat de vleermuizen ze hier 's nachts pakken? Zou het zo zijn? Wie weet!

Ik eindig meestal met een weerspreuk, maar het wordt nu een liedje: het is weer voorbij die mooie zomer. Die zomer die begon zowat in mei. Aah, je dacht dat er geen einde aan kom komen.....

RGOMAKELAARS

Registermakelaars en -taxateurs Bennie Hummelink en Mario Bekke vormen samen met hun assistentes Karin Drenthel en Sonja Jentink het RGO team.

RGOMAKELAARS BV is een onafhankelijk NVM makelaarskantoor en is gevestigd nabij de "Peperbus" in Winterswijk. RGO staat voor Regio Gelderland Oost.

Voor verkoop, aankoop en/of taxatie van uw woning of bedrijf.

Betrokken Betrouwbaar Betaalbaar

Wilhelminastraat 7 Winterswijk
Tel. 0543-531 880
info@rgomakelaars.nl
www.rgomakelaars.nl

funda

funda

landelijk

Stadsreuzen en andere zweefvliegen

AUTEUR: ELS VAN DIJK

“Hé, nu al wespen? Dat is toch veel te vroeg nog?”

Soms zie je een insect dat sprekend lijkt op een wesp, maar het niet is.

Dan kan het een zweefvlieg zijn. Ik heb er veel van in mijn tuin.

Ze kunnen secondenlang stilhangen in de lucht en dan plotseling wegvliegen. Dat verklaart de naam ‘zweefvlieg’.

Insecten zijn de laatste tijd veel in het nieuws.

U heeft het wellicht wel gemerkt na een lange autorit: nauwelijks dode vliegen en andere insecten op de auto-ruit.

En merkt u het ook in uw tuin? Tip: met een niet al te nette tuin en de juiste beplanting kun je veel insecten aantrekken.

Het maakt tuinieren een stuk interessanter moet ik zeggen.

Ze vallen op door hun mooie kleuren; door hun kleurpatroon en uiterlijk lijken ze wel op een wesp of soms op een bij.

Toen ik me erin begon te verdiepen, kwam ik er achter dat er zo’n 350 soorten zweefvliegen voorkomen in ons land. Geweldige namen hebben die zweefvliegen ook. Ik noem er een paar:

doodskopzweefvlieg, stadsreus, halvemaan-zweefvlieg, hoornaar-zweefvlieg (jawel, lijkt op een hoornaar), blinde bij (die trouwens niet blind is) en bessenbandzweefvlieg. De laatste twee soorten schijn je in veel tuinen, bij zonnig weer, regelmatig te kunnen zien.

Qua grootte verschillen zweefvliegen nogal.

En, nog een belangrijk detail waaraan je kunt zien of je met een bij, wesp of hommelt te maken hebt of met een zweefvlieg, is dat de laatste één paar vleugels heeft. Net zoals andere vliegen dus. Bijen, wespen en hommels hebben twee paar vleugels.

Zweefvliegen steken niet; ze hebben geen angel. Hun uiterlijk beschermt hen tegen vijanden.

Zweefvliegen zijn een groot deel van het jaar te zien. Soms al in februari als de katjes van wilgen en hazelaars bloeien.

En als het weer goed is, kun je ze zelfs nog in november zien.

De larven lijken op slakjes. Sommigen eten bladluizen, andere larven leven van plantendelen, schimmels, rottend hout of dode diertjes.

Volwassen zweefvliegen voeden zich met nectar en stuifmeel, maar in tegenstelling tot bijvoorbeeld bijen en hommels, verzamelen ze het niet.

Doodskopzweefvlieg.

Met bijen en vlinders gaat het, zoals bekend, niet zo goed. Bij zweefvliegen zien we geen achteruitgang in aantal, maar wel een toename in verschillende soorten.

Waarom is dat zo, zult u zich afvragen. Eigenlijk weet men dat niet.

Het zou kunnen dat zweefvliegen het beter doen in onze gecultiveerde landschappen en dat ze een betere overlevingskans hebben.

Mogelijk helpt het ook dat hun larven niet zijn aangewezen op stuifmeel of nectar als voedselbron. Maar dat verklaart natuurlijk lang niet alles.

Door de variatie in tekening en vormen van zweefvliegen is het lastig om ze op naam te brengen.

En het vergt een zeker geduld en doorzettingsvermogen om een foto van ze te maken, heb ik gemerkt!

Maar je kunt het altijd proberen, als je het leuk vindt.

Bron: ‘Louis Schoonhoven: Niet zonder elkaar’.

De prachtige foto's zijn gemaakt door Marijke Huysse.

Blinde bij.

Tips voor natuurfotografen

AUTEUR: BEN TER BRAAK

Een jaar lang heb ik elke week een tip van de week verzorgd voor een foto-app en hierbij deze verzameling van 52 tips voor het maken van natuurfoto's met de smartphone en andere camera's.

1. Pak het moment van elke dag.
2. Omgeving, gedrag, geduld, geduld, geduld.
3. Wacht op de juiste lichtinval, bijvoorbeeld tegenlicht.
4. Maak gebruik van de Gulden snede indeling. Zet daarvoor het raster aan en oefen een beetje.
5. Stel bij dieren scherp op het oog. Een glanzend oog maakt het levendig.
6. Verplaats je naar het niveau van het onderwerp (letterlijk en figuurlijk).
7. Maak gebruik van de uiterste benader afstand zonder te storen. Een schuilhut biedt soms meer mogelijkheden echter alleen met toestemming.
8. Zet de flitser aan bij veel contrast en te veel achtergrond licht. Niet op automatisch.
9. Met doorkijkjes meer diepte.
10. Beperk je tot hoofdzaken anders krijg je een rommelig geheel.
11. Maak gebruik van een egale achtergrond door het verplaatsen van je invalshoek.
12. Hou rekening met de wind ook in een schuilhut (gehoor, reuk).
13. Kies je standpunt en tijden niet ten koste van of door verstoring van andere territoria, flora en fauna, ga niet van paden zonder toestemming van beheerders.
14. Laat uit het hoofd, de kop, de bloem geen tak groeien.
15. Vermijd storende elementen die aandacht trekken.
16. Verplaats focuspunten van je fototoestel/smartphone en zet de automatische scherpstelling uit.
17. Kies de mooiste stand van de zon: Opvallend, tegen-, zij- of strijklucht.
18. Rood is een vooruitredende kleur en blauw een wijkende kleur. Speel met kleuren.
19. Maak gebruik van de tegenstelling scherp en onscherp in dezelfde foto. Minimaal een klein deel scherp bv de kop/ogen.
20. Onscherpste met snelle bewegingen, minder licht en/of langere sluitertijd.
21. Onscherpste door meetrekken geeft meer actie in de foto.
22. Ga eens digitaal schilderen.
23. Maak gebruik van tegenstellingen in een onderwerp. Liefst in het verlengde van elkaar.
24. Gebruik de kracht van symmetrie.
25. Spiegelingen geven rust of juist extra spanning.
26. Zonsopkomst en ondergang zijn fraaie momenten ook de nevel en dauw.

27. Onderwater ziet de wereld er anders uit ook met smartphone. Met een glazen bak is dat goed te doen
28. Ga met windkracht 11 naar het strand en zoek naar structuren.
29. Maak gebruik van filters voor fototoestellen.
30. Maak gebruik van filters met de smartphone. Deze maak je met helder doorzichtig gekleurd glas of plastic folie.
31. Je hebt er maar een klein stukje van nodig. Bv snoep of bonbons verpakkingen. Een blanke folie kun je met een stift kleuren.
32. Ga eens op zoek naar diersporen.
33. Pak de mooiste momenten van de nacht en maak gebruik van extra lampen als het nodig is bv koplampen auto.
34. Gebruik inzoomen om een andere lichtmeting te doen.
35. Pas de indeling volgens het gouden kruis toe.
36. Met dreigende luchten meer mystieke sfeer.
37. Pril begin en einde levenscyclus zijn dankbare onderwerpen vooral samen.
38. Mooiste momenten van de dag met App Sonnen-info van Volker Vocking
39. Zet de belichting vast met AE-lock op toestellen of druk langer op het zonnetje van de iPhone bij beelden met grote contrastverschillen.
40. Panorama's maken kan ook in close stand bv met bloemen.
41. 360° foto's maken kan in alle omgevingen.
42. Wissel de scherpstelling tussen voor- en achtergronden en vergelijk deze foto's met elkaar

43. Gebruik bij weinig licht niet de flitser maar gebruik de High Dynamic Range (HDR) modus van de camera. De HDR-modus combineert doorgaans verschillende foto's die met verschillende belichtingsinstellingen genomen zijn voor een beter eindresultaat dat een veel dieper tintbereik heeft. Op veel smartphones simuleert de HDR-modus dit effect zonder meerdere foto's te nemen, en kun je een beter resultaat krijgen in situaties met weinig licht dan met de flitser.
44. Speel met silhouetten en schaduwen in de natuur.
45. Stel de camera van je smartphone handmatig in; witbalans, Iso, sluitertijd, belichting, scherpstelling met Camera+2 app voor iPhones of Android app.
46. Gebruik de Burst of Continustand van je toestel voor snelle onderwerpen zoals insecten, vogels, zoogdieren etc, en selecteer daarna de beste uit de reeks.
47. Maak gebruik van de voetenzoom. (ga zo dicht mogelijk naar het onderwerp). Inzoomen met een smartphone geeft een veel onscherper beeld.
48. Hou je smartphone en fototoestel vast met twee handen vast voor meer stabiliteit.
49. Gebruik dan de afdrukknop op de zijkant van je smartphone. (iPhone geluid +).
50. De camera kun je in de vergrendelstand direct openen zonder code in te toetsen. Druk eerst op je home toets en de camera opent zich als je op het scherm van links naar rechts veegt. Zo is deze snel paraat.
51. Maak je lenzen regelmatig schoon met een gewassen T-shirt.
52. Gebruik de beste camera van je smartphone. Dat is de camera aan de achterkant. De selfi camera aan de schermkant is minder van kwaliteit.

Thema-avonden

Op de volgende pagina's treft u verslagen aan van de in samenwerking met KNNV Oost-Achterhoek gehouden thema-avonden.

Communicatie in de natuur

AUTEUR: JOKE LANGENKAMP, IVN NMA

Op woensdag 11 april was er wederom een mooie lezing, onder de titel "Communicatie in de natuur", in de Zonnebrinkkerk in Winterswijk.

De bijeenkomst werd geopend door Ton Reerink, lid van de gezamenlijke IVN/KNNV werkgroep thema-avonden. Hij introduceerde de spreker Atze Oskamp, voormalig docent biologie in het voortgezet onderwijs en momenteel actief o.a. als natuurgids en als opleider van natuurgidsen.

Aan de hand van inspirerende beelden (dansende slangen, luizen melkende mieren) illustreerde Atze Oskamp wat hij bedoelt met de stelling dat communicatie in de natuur gelijk staat aan signalen geven en ontvangen. Signalen worden gegeven met woorden, geluid, gedrag, geur of kleur en worden ontvangen met zintuigen zoals de ogen, oren of neus - vanwaar ze worden doorgestuurd naar de hersenen voor verwerking.

Elk levend wezen heeft die signalen en zintuigen welke voor zijn soort nodig zijn om te overleven: olifanten communiceren met een heel laag geluid, vleermuizen gebruiken (bij de jacht) juist een heel hoog geluid - geen van beide geluiden kunnen gehoord worden door gewone mensen. Een ander mooi voorbeeld is de blauwvleugelsprinkhaan die, als hij rust, onvindbaar in de omgeving lijkt opgenomen. Maar als hij opspringt zorgen zijn vleugels voor een blauwe flits, zodat deze sprinkhaan - die geen geluid kan maken - toch zijn aanwezigheid kan doen gelden.

Mimicry (nabootsing) is een vorm van communicatie waarbij het dier of de plant het voorkomen van een ander aanneemt, voor de eigen bescherming, de voortplanting of om zich te voeden: de wespspin zou veel eerder opgegeten worden als hij niet zo op een gevaarlijke wesp leek ... en een orchideebidsprinkhaan bootst bloemen na om dicht bij zijn prooi te komen.

Kopij

Heeft u een aardig natuurmoment beleefd, dat u wilt delen met anderen, stuur dan in voor de volgende Genti-aan uiterlijk 15 november 2018!
Op bladzijde 3 ziet u hoe.

Andere veel gebruikte communicatiemiddelen in de natuur zijn feromonen, signaalstoffen voor buiten het lichaam (hormonen voor binnen het lichaam). Geurstoffen zijn van belang o.a. bij het vinden van partners, het geven van een alarmsignaal of het maken van sporen. Zowel dieren als planten gebruiken geurstoffen. Bijvoorbeeld door de geurstoffen uit hars worden dieren gewaarschuwd niet van de planten te eten. Of, als planten worden aangevreten door luizen, produceren ze een alarmgeurstof die lieveheersbeestjes aantrekt die de bladluizen kunnen gaan opeten (en de bladluis produceert op zijn beurt weer een geurstof die mieren aantrekt welke vervolgens lieveheersbeestjes verjagen).

Planten verlenen soms onderdak aan de roofinsecten die hun luizen opeten. Of ze produceren nectar buiten de bloem, om vraatzuchtige mieren aan te trekken. Ook onder de grond worden stoffen afgescheiden door planten, met name om schimmels naar zich toe te lokken. Zodoende kan het micorrhiza gevormd worden, tot wederzijds welzijn van plant en schimmel door de uitwisseling van suikers en mineralen.

Wetenschappelijk onderzoek probeert al deze kennis toe te passen door, bijvoorbeeld, planten te voorzien van schimmels of door het gebruik van chemische verdelmiddel-ingen te vervangen door natuurlijke vijanden : zo wordt er momenteel gewerkt aan de ontwikkeling van de "schreeuwende" komkommer.

Reeds het onderzoek destijds van Darwin naar de door zonnedaauw verspreide, en voor vliegjes onweerstaanbare geurstoffen zou onder de noemer communicatie in de natuur kunnen vallen.

In feite is er zonder communicatie geen leven mogelijk - hetgeen geldt voor alle levende wezens, mensen, dieren en planten.

Door de spreker genoemde literatuur : "Muggenzifters en mierenneukers", T. Huigens en P. de Jong (eindredactie) en "Briljant groen", S. Mancuso en A. Viola.

Thema-avond 9 mei 2018 in Den Diek te Lichtenvoorde

AUTEUR: LIES JACOBS

Ontwikkeling van de vogelstand schreeuwt om basiskwaliteit van het landschap!

Een 30-tal belangstellenden kreeg een boeiende toelichting op deze hartenkreet van Robert Kwak, landschapsecoloog, met als specialisme vogels en leefgebied.

Robert Kwak

Hij is 10 jaar werkzaam bij de Vogelbescherming en inventariseert bovendien al bijna vanaf de oprichting in 1974, de vogelstand in de het werkgebied van de Vogelwerkgroep Zuidoost –Achterhoek. (Gemeenten Aalten, Winterswijk en Oost-Gelre, 335 vierkante km) Vergelijkingen van kaarten uit 1850, 1925, 1974 en 2013 maken duidelijk dat het leefgebied van de vogels ingrijpend veranderd is. Zo was in 1850 50% van de omgeving van Winterwijk bedekt met heide. In 1950 is deze praktisch verdwenen, maar er is wel meer bos. Nu is er nog maar 1 tot 2 procent heide, maar door afgravingen is water er als leefgebied voor vogels bijgekomen en zijn de bossen ouder, waardoor er meer landschapsvariatie is. Intensivering van de landbouw en verdroging hebben de vogelstand negatief beïnvloed, de veroudering en verstening van het buitengebied geven wisselende resultaten, echte vooruitgang komt door natuurverbetering en natuurbeheer.

Wat heeft de Vogelwerkgroep Zuidoost-Achterhoek vanaf 1974 nu gezien aan veranderingen in de vogelstand? Robert neemt ons in vele kleurige grafieken en overzichten mee door de resultaten van al dit noeste telwerk.

Enkele voorbeelden:

Bij de heidevogels verdwenen bijv. korhoen, klapekster, goudplevier en tapuit, terug zijn nachtzwaluw en boomleeuwerik, nieuw is het broeden van de kraanvogel. Bij de bosvogels zijn er meer middelste bonte spechten ("Mi-bo's") en boomklevers, bijna verdwenen is de nachtegaal. De vogels van het cultuurlandschap zoals de kieviet en de grote gele kwikstaart hebben het moeilijk door het verdwijnen van de kleinschalige akkerbouw, in 2001 werd het laatste broedpaartje van de ortolaan gezien, een drama. Terug zijn de ooievaar, de hop en het paapje, nieuw zijn de oehoe, de scholekster. Groenlingen hebben de campings ontdekt en een ondersoort van de putter is uit Engeland aan komen vliegen. Bij de watervogels zijn de kleine plevieren aan een opmars bezig. Waar werk in uitvoering is, duiken ze op: bijvoorbeeld bij de nieuwe rentiebekkens in Lichtenvoorde. De meerkoeten hebben enorm geprofiteerd van natuurbeheer, de herinrichting van de beken. Dodaarzen, nijlganzen en grauwe ganzen doen het prima .

Het algemene beeld is echter een achteruitgang van 25% Dit is niet acceptabel. Voor de vogelstand is de basiskwaliteit van het landschap essentieel. Deze moet overal omhoog. Een wetenschappelijk fundament, objectieve gegevens moeten de grondslag vormen voor het door de overheid in te zetten beleid. Als particulier kun je dit niet. Wel kun je nadenken over je eigen handelingsperspectief. Vogelbescherming probeert door het creëren en tonen van voorbeelden overheid, bedrijven en particulieren mee te krijgen in de gewenste ontwikkelingen. Zo laat Vogelbescherming in overleg met de gemeentes zien waar de natuurkwaliteit in vergelijkbare omstandigheden hoger is en hoe deze in de eigen gemeente bevorderd kan worden. Het is lastig, volgens Robert, maar uitgangspunt is: "Je kunt het samen doen."

Meer informatie: Tijdschrift Vogelbescherming: Lente-nummer 2018, thema: Rode Lijst, www.vwgzoa.nl

Thema-avond 13 juni 2018

AUTEUR: HANS BERNDSEN

Met slechts zeven bezoekers werd deze thema-avond in zalencentrum 'De Huve' te Eibergen met als thema Water-kunstwerken helaas matig bezocht. (vakantie?)

Marc Tiellemans, werkzaam bij Rijkswaterstaat Oost-Nederland presenteerde ons een interessant verhaal over de relatie tussen water en wegen.

Rijkswaterstaat (RWS) staat niet alleen voor alles wat met water te maken heeft, maar is ook verantwoordelijk voor ons wegstelsel.

Continu wordt de staat van hoofdauto- en waterwegen gemonitord en de verkregen data gedeeld met vele andere instanties.

File-informatie werd in het verleden verspreid door de Rijksverkeersdienst (RVD) die vorig jaar is opgeheven. Nu nemen andere instanties zoals de ANWB deze taak over.

Altijd gebaseerd op informatie en ingewonnen data van RWS.

Nederland is een 'nat' land, dat blijkt ook uit het feit dat, in lengte, er meer vaarwegen zijn dan autosnelwegen.

Het budget van RWS, een paar miljard Euro per jaar, wordt ingezet om aan alle gestelde eisen te voldoen, zoals onderhoud, controle, onderzoek en innovatie.

Wij willen allemaal droge voeten houden in ons land.

In het westen en een gedeelte van midden-Nederland leeft men zelfs onder de zeespiegel. Aha – in het oosten is het dus veilig? Helaas!, daar heeft men te maken met de

mogelijke overlast van water uit de buurlanden.

Het is dus een belangrijke taak om overlast van te veel water te voorkomen, én, in geval van droogte, het tekort aan water op te vangen.

Een dubbelzinnige taak die de afgelopen jaren enorm goed is opgepakt met nieuwbouw en renovatie van veel sluizen en stuwen en het project 'Ruimte voor de rivier'.

Ook vele, voor vissen niet passeerbare stuwen en dammen, hebben vistrappen gekregen zodat zij zich weer stroomopwaarts kunnen verplaatsen.

Marc liet ons veel interessante foto's en filmpjes zien over alle werkzaamheden en water-kunstwerken.

Ik kreeg de indruk dat hij in de beperkte tijd die hem was toegemeten, niet alles kon laten zien wat hij van plan was.

Daarom nodig ik hem uit om binnenkort opnieuw een presentatie te houden.

De tuin vertroeteld, planeet leeggewonnen

AUTEUR: KEES DE ROOIJ

Tuinen zijn er naar allerlei aard: groententuinen, bloementuinen, daktuinen, natuurtuinen, kantoortuinen, beeldentuinen, stenen tuinen, dierentuinen. Allemaal hebben ze een zekere begrenzing, sommigen zelfs een muur er omheen. Moestuinen bij landgoederen hebben dat nog wel eens. Ze worden allemaal onderhouden, elk naar z'n aard. De vraag is natuurlijk wel, wat goed onderhoud is!

De tuin kan een veelsoortige bloemenweelde zijn met het geklater van een elektrische waterval, omzoomd door van ver weg gehaalde natuurstenen. Het kan ook een mozaïek van steenpatronen zijn, keurig ontdaan van ontluikend groen. Mogelijk een intieme zitkuil er in, overspannen door een brug van tropisch hardhout. Enkele grote potten met exotische planten completeren het geheel. Een "slecht" onderhouden tuin, kan tot een eldorado van inheemse bloeiende soorten uitgroeien, sommigen noemen dat onkruiden. Vogels, vlinders en bijen komen er graag!

Doorgeschoten andijvie naast bonenstok

Bloeiende doorgeschoten groenten zijn een lust voor het oog en voor insecten! Hoe pittig zijn de pastinaakzaden en hoe zoetig kervelzaad!

We kopen plantjes en zaaien in vochtige grond. Het is altijd weer een boeiend experiment en gespreksonderwerp met collega tuiniers. Een sociaal gebeuren in optima forma. En in onze dromen doemen prachtige tomaten, komkommers en paprika's op. Snijbiet, pastinaak, aardpeer, kroot, bonen, sla, nieuwzeelandse spinazie voor de wok. Wat zullen we eten vandaag is een dagelijks terugkerende vraag. Groenteschotels waar geen hotel tegenop kan. Natuurlijk zullen we veel weggeven van wat we over hebben.

Vlinder op origanum

De grootste en mooiste tuin echter is onze planeet met haar gebergten, oceanen, regenwouden, ijsvlakten en steppen.

Buiten het groei en bloei lenteweekend in Eibergen kan in het voorjaar de aandacht gericht zijn op de groentetuin. Ook deze zijn er in vele soorten: kleine tuinen, daktuinen, geveltuinen, ecologische tuinen. Vaak worden ze vertroeteld door gemotiveerde mensen die zo een bijdrage willen leveren aan een gezondere leefstijl als antwoord op het mondiaal verzeiken van onze planeet en van de mensheid. We maken zaai en plantplannen, plantindeling, houden rekening met vruchtwisseling, we zoeken op internet naar combinatieteelten om vraatzuchtige insecten af te schrikken. Zoals het door elkaar zetten van uien en wortelen. Dit om de uien- en wortelvlies af te schrikken. In onze tuin kreeg ik ze beide. We leggen een kruidentuin aan. Vlinders en bijen weten er ook van te genieten.

Tomaat

De werkelijkheid is echter weerbarstiger. Steeds langer en heter wordende droge hittegolven en heviger stortbuien, vreterij en plagen maken een einde aan onze dagdromerij. Dan lijkt elke gave rode biet een kostbaar kleinood.

Er zijn fervente consumentendie toch bezorgd lijken met wat de planeet aarde wordt aangedaan door onze doorgeschoten consumptieve groei-economie. Soms is daarom het enthousiasme en de zorg die men voor de eigen of collectieve tuin heeft indrukwekkend. Vaak zijn er ideële motieven voor. Immers men kan niet eindeloos doorgaan met het uitknippen van de grote tuin, die onze planeet is. Maar deze bezorgdheid is te vaak collectief begrensd binnen de eigen tuin. Daarbuiten blijft men te vaak bij de consumenten-leefstijl die de aarde ziet als een oneindig groot voorraadvat vol kostbaarheden en tegelijkertijd een dumpplaats van alles wat ons consumentengedrag kwijt wil.

Groei-economie en consumeerder versus duurzaamheid en consuminderen.

Een eigen of collectieve groene tuin wijst in de richting van een duurzame levensstijl

In het teken van het Voorjaar!

AUTEUR: MARION VAN NOORD

Op zondag 01 april (1e Paasdag) waren Annet en ik te gast bij de Fam. Tankink in Harreveld.

We konden binnen bezig in een prachtig tuinhuis en in de directe omgeving waren een bosje en een vennetje waar van alles te vinden was.

Er waren van te voren niet zoveel aanmeldingen maar onverwacht waren we toch nog met een groep van 7 volwassenen, 3 pubers en 5 kinderen. Dat kwam mede doordat Gery zijn kinderen en kleinkinderen op bezoek had en zij wilden ook graag de omgeving van hun ouderlijk huis met andere ogen bekijken.

De deelnemers konden kiezen uit allerlei luister-, kijk- en zoekopdrachten.

Na een korte uitleg ging het gezelschap op pad, gewapend met verzameltasjes, een bekerloep, een steelloep en een boodschappenbriefje. Gery had voor deze gelegenheid met houten pallets een brug gemaakt zodat we met droge voeten aan de overkant van het water konden komen.

Lekker langzaam lopen en bij elkaar kijken als iemand weer wat gevonden had. Kikkerdril verzamelen in de bekerloep, een mini-kikkertje vinden, vangen en van dichtbij bekijken. Sterrenschot bestuderen, kostmossen van dichtbij zien onder de steelloep en ondertussen ook nog het boodschappenlijstje in de gaten houden en spullen verzamelen. Met stokjes peuren in een dode kikker en een mooie bruine kikker van de onderkant bekijken.

Na een uurtje rondlopen werd het tijd om bezig te gaan met het maken van een kunstwerk op een schildersdoekje van 10x10 cm.

De koffie, thee en limonade stonden klaar maar de meiden hadden er eigenlijk geen tijd voor.

De tasjes werden leeggemaakt en iedereen ging enthousiast bezig met datgene wat ze het mooiste vonden.

Als afsluiting van de middag hebben we samen de foto's bekeken op de laptop. Na afloop ging iedereen tevreden huiswaarts.

Eén van de dochters van Gery vertelde dat ze het terrein toch erg goed kende maar dat ze er nog nooit zo naar gekeken had. Leuk is dat!

- Landschapsonderhoud
- Landschapsinrichting
- Ondersteuning en advies
- Cursussen en excursies
- Houtproducten
- Plantgoed

Vereniging Agrarisch Natuurbeheer Berkel & Slinge

WWW.VANBERKELENSLINGE.NL

'T Brendeke 10 Eibergen 0545-477587

In de zomer is er veel te beleven!

AUTEUR: MARION VAN NOORD

Zondag 03 juni 2018 stond in het teken van “In de zomer is er veel te beleven!”.

Door omstandigheden hebben we bij mij thuis georganiseerd en dat is, achteraf gezien, erg goed bevallen. De groep bestond uit 5 volwassenen en 5 kinderen in allerlei leeftijden.

Het weer was fantastisch! Niet te warm, niet te koud. Na de eerste kennismaking hebben we eerst het terrein verkend. Dat wil zeggen: we zijn de tuin ingelopen. Daar was het meteen al raak! Kikkers spotten en, nadat ik wat inwoners uit de vijver had gevestigd, de buit bekijken. De interesse was gewekt. Dikkopjes, stekelbaarsjes en torretjes. De opdracht “Meer dan alleen water!” was dus al uitgevoerd.

Na de uitleg van ongeveer 10 minuten, wist iedereen wat de bedoeling was en wat de opdrachten waren. We gingen op pad naar het bos. Iedereen een tas mee, een bekerloep, een steelloep en een boodschappenbriefje.

Dit keer kon er serieus ‘op safari’ worden gegaan. Het wemelde van de insecten! Er werden pissebedden, spinnetjes, torretjes, rupsen en zelfs een lieveheersbeestje gevangen. Alle stipjes werden geteld en het bleek dat ze echt verschillende aantallen puntjes hebben. Ik denk dat sommige beestjes, na het loslaten, ook wel een beetje duizelig waren.

Met name de volwassenen hebben prachtige foto's gemaakt. Alhoewel Gijs (8 jaar) ook talent had om bijzondere dingen te zien en te fotograferen. Echt ‘anders kijken’ dus.

Ondertussen werd er ook van alles verzameld en scharrelde ze van alles bij elkaar. Steentjes, blaadjes, dennenappels, grasjes, rogge, veren, een peuk, bloemetjes en andere spullen die bijzonder waren.

Er werd ook nog aan planten en bloemen geroken voor de opdracht ‘zomergeuren’. Wat lekker rook werd in een geurzakje gedaan om later verder te verwerken.

Na een wandeling van 2 uur en hooguit 2 kilometer kwamen we weer aan in de werkruimte. Dat schoot niet echt op maar dat krijg je als er van alles bekeken moet worden! Na een glaasje drinken en een koek ging iedereen enthousiast aan het werk. De tasjes werden leeg gekiept om de inhoud te inspecteren.

In de tuin werd nog wat lavendel en rozenblaadjes geoogst voor de zomergeuren. Voor het geurzakje werd alles mooi in kleine stukjes geknipt. Iedereen moest natuurlijk wel bij elkaar ruiken!

De mooiste dingen uit de tas werden gebruikt om ware kunstwerkjes te maken.

Sommige waterdiertjes moesten toch nog even in de bekerloep van dichtbij worden bekeken. Na afloop werden ze natuurlijk heel voorzichtig terug in de vijver gedaan.

Aan het eind hebben we samen de foto's bekeken op een scherm. Heel bijzondere plaatjes.

Om 17.00 uur ging iedereen weer huiswaarts met geurzakje en kunstwerk.

Het was een geslaagde middag. Eén van de moeders zei dat het ook wel geschikt zou zijn voor een kinderfeestje. Voor herhaling vatbaar dus. En petje af voor de kinderen! 3 Uur geconcentreerd bezig zijn is niet niks!

ONTWERP, AANLEG EN ONDERHOUD VAN BELEVINGSVOLLE TUINEN

(0)545 - 292 568

POST@TUINENVANGEERDINK.NL

WWW.TUINENVANGEERDINK.NL

Hoveniersbedrijf:

- Aanleg
- Renovatie
- Onderhoud van tuinen

Groencentrum:

- Ruim assortiment planten
- Gereedschap
- Cadeaushop

Hoerinkstegge 5 Winterswijk Meddo 0543-569302

Update project Kronenkamp

AUTEUR: JACQUELINE BORGERS-COLLOU

Plantwerk

De ontwikkeling van natuurpark Kronenkamp is in volle gang. We kunnen vermelden dat de financiering van het nieuwe ontmoetingscentrum rond is (verwachte opening juni 2019). Daarnaast is mede dankzij ondersteuning van IVN Oost-Achterhoek de restauratie van de tuinwerkplaats in gang gezet. De werkgroep landschapsbeheer heeft samen met vrijwilligers uit de buurt bergen werk verzet. Het hele terrein is opgeschoond waardoor het park steeds beter toegankelijk wordt. Er is een uitzichtheuvel gecreëerd en er ligt een klein intiem openluchttheatertje annex openlucht klaslokaal, waar de Hofmaatschool in de toekomst ook lessen in de buitenlucht gaat geven. Andere scholen in Neede zijn hier natuurlijk ook welkom. Afgelopen voorjaar hebben alle leerlingen van deze Hofmaatschool de handen uit de mouwen gestoken om te helpen bij de inrichting van het park. Ze hebben plantjes gepoot, takkenrillen gebouwd en insectenhôtels gemaakt.

Bouwen insectenhôtels

Op 30 juni jl. is de eerste openbare activiteit op de Kroonkamp gehouden in de vorm van een buurtmarkt. Zo'n 700 mensen hebben deze markt bezocht en de reacties waren heel enthousiast. Er waren stands waaronder die van het IVN Oost-Achterhoek en de Stichting Vleermuisdorp Neede. Er werden rondleidingen gegeven en de kinderen van de Hofmaatschool hebben een 'bijendans' opgevoerd in het openluchttheatertje. Al met al was het ondanks de hitte een erg geslaagde dag. Kijk op YouTube naar een leuke film hierover (titel: Montage Waterzuivering Neede 30-06-2018).

Optreden kinderen in openluchttheater

Educatieproject Berkelland

AUTEUR: JACQUELINE BORGERS-COLLOU

Het educatieproject voor het schooljaar 2017/2018 is afgerond. 1600 leerlingen hebben dankzij de subsidie van de gemeente Berkelland weer leuke activiteiten in de natuur kunnen beleven. De activiteiten waren verdeeld over de hele gemeente Berkelland. Speuren naar waterbeestjes bij de Lebbenbrugge, bosavonturen in het Kerkloobos, zoeken naar sporen van de ontstaansgeschiedenis van de Needseberg, enz. Het ziet er naar uit dat we ook komend schooljaar deze activiteiten weer kunnen uitvoeren.

Om aan de vraag te kunnen blijven voldoen wil ik toch weer een oproep doen aan alle natuurgidsen of andere IVN-ers die op de één of andere manier affiniteit hebben met het werken met kinderen. Afgelopen juni hebben bijvoorbeeld 27 klassen meegedaan. Om aan deze vraag te voldoen is een grote groep begeleiders nodig. Voor info graag contact opnemen met Jacqueline Collou via jac@burocollou.nl of 0545-479765.

Cursus Natuur in Samenhang

AUTEUR: ANKE HOLLINK

Korte cursus Natuur in Samenhang positief ontvangen.

Bij het IVN Noord-Midden- Achterhoek bestond al een tijdje het idee een Natuurscursus te organiseren; een cursus korter dan de reguliere gidsencursus.

Doel: het aanbieden van een cursus die een algemeen publiek verbreding van de natuur biedt en daardoor hopelijk enthousiasmeert voor de activiteiten van het IVN. Bij de cursuswerkgroep van het NMA was echter wat terughoudendheid om een dergelijke cursus te organiseren vanwege de hoeveelheid meerwerk die aan een langere cursus kleeft. Ook bij het IVN Oost- Achterhoek bestond de wens een natuurscursus te organiseren, als overbrugging naar een nieuwe Natuurgidsencursus. Besloten werd om de krachten te bundelen en de mogelijkheden te onderzoeken om samen een cursus op te zetten. Enkele leden van beide IVN-afdelingen kwamen in juli 2017 als cursuswerkgroep bij elkaar om gelijk een voorstel voor de opzet te doen.

Gekozen werd voor een cursus bestaande uit zes thema's, elk uitgewerkt in een theorieavond en een excursie, verdeeld over een periode van drie maanden. Het voorjaar biedt praktisch gezien de meeste ruimte. Er werd gekozen voor de maanden april, mei en juni 2018.

Een enthousiaste groep deelnemers volgde met veel plezier de theorie-avonden en nam deel aan de praktijklessen, vaak in een voor hen onbekend terrein.

Uit de evaluatie van de deelnemers kwam naar voren dat ze de thema's, maar vooral ook de kwaliteit van de docenten zeer hebben gewaardeerd. Ook hebben een aantal deelnemers besloten om na deze korte natuurs cursus de gidsencursus te gaan volgen, die in 2019 bij onze afdeling weer van start gaat. Als team hebben we besloten dat, gezien de positieve reacties, een dergelijke cursus zeker weer de moeite waard is om te organiseren. (gedacht wordt aan 2020). Wil je hier een steentje aan bijdragen, laat het me weten.

Als thema's kozen we voor de volgende onderwerpen: Landschap, Water, Vogels, Bomen & Struiken, Planten & Bloemen en Vlinders & Bijen.

Uitgangspunt is de verschillende onderwerpen in relatie tot elkaar te beschouwen en niet als losse elementen, zodat de rol van alle thema's in het ecologisch systeem behandeld wordt.

Een korte brainstorm bracht ons bij de volgende docenten (in volgorde van de thema's):

Jacqueline Collou, Gert Jan van de Veen, Robert Kwak, Gerrit Reijnen, Gerrit Hendriksen en Kars Veling, waarbij Theo Klein Gebbink de praktijk voor zijn rekening neemt. De theorie-avonden en de excursies zullen ook begeleid worden door twee mensen van het cursusteam.

De theorie-avonden zullen bij het Berkelpalace in Borculo plaatsvinden en de praktijk-ochtenden worden evenwichtig verdeeld over het gebied van NMA en OA.

Besloten werd dat de cursus doorgang kon vinden bij minimaal 12 aanmeldingen. Na enkele publicaties in regionale kranten waren er in korte tijd 32 aanmeldingen en zo is de cursus op 24 maart 2018 van start gegaan!

(advertentie)

**RUIM 30.000 TECHNISCHE ARTIKELEN
UIT VOORRAAD LEVERBAAR**

**IJZERWAREN • TUIN EN PARK • CONSTRUCTIE
MECHANISATIE • TECHNIEK**

(advertentie)

Hendriks
Landschapsonderhoud
en de kleine tuin.

Dorpsstraat 85
7136 LJ Zieuwent
Tel: 0544-352043

Het Vragenderveen

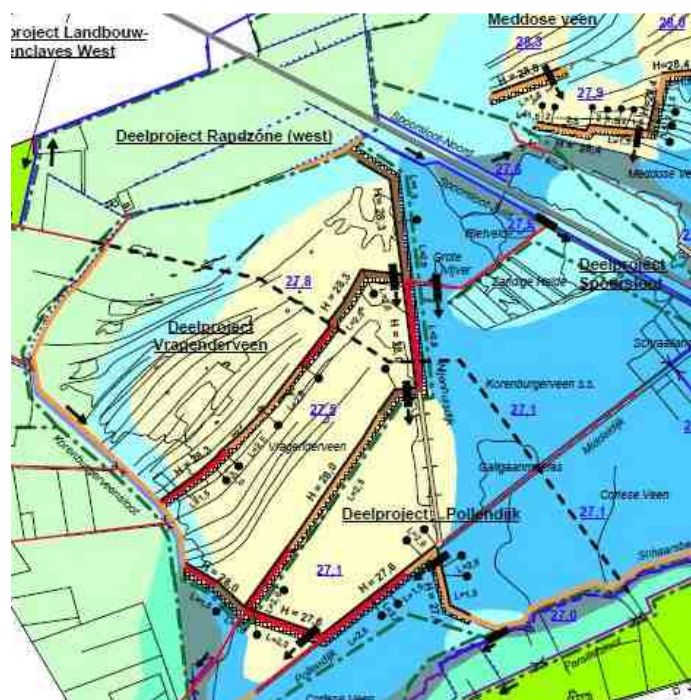
AUTEUR: RON KRABBen

Het hele veencomplex ligt in een ondiepe kuil aan de rand van het Oost Gelders plateau, dat bestaat uit leem en keileem. Dat verklaart tevens waarom daar het water is blijven staan en veenvorming kon plaatsvinden. Hier zie je de stroomrichting van het grondwater, boven is 33 meter NAP onder slechts 26 NAP.

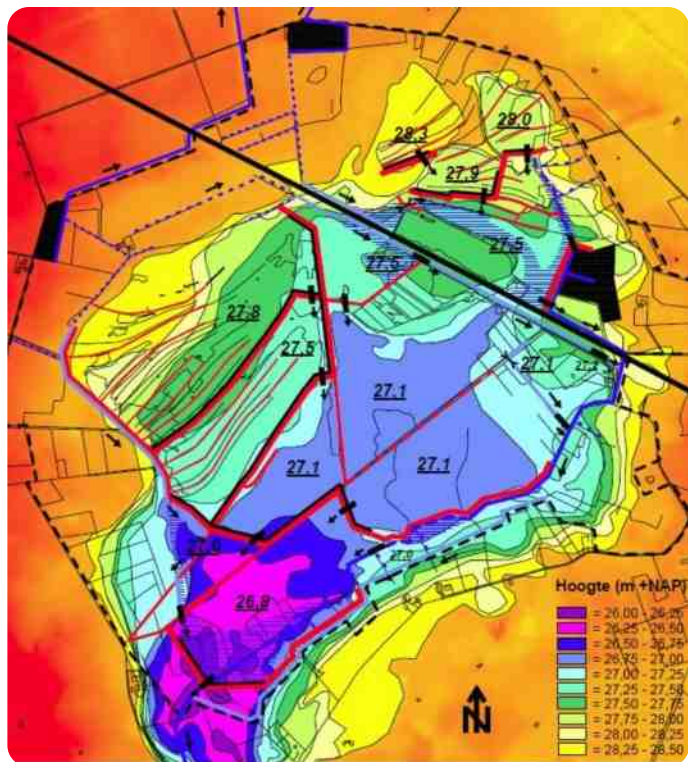

De Schaarsbeek loopt aan de onderkant en diende vroeger om het water uit het veen af te voeren. Die situatie is al lang niet meer aan de orde, de Schaarsbeek ligt tegenwoordig geheel buiten het veencomplex.

Als je zo de stroomrichting bekijkt is het ook logisch dat de damwanden haaks op deze stroomrichting staan. Hier zie je de damwanden.

Door de geplaatste damwanden is het waterpeil zo'n 125 cm gestegen wat tot gevolg heeft dat alle berken zijn afgestorven. Dat was ook de bedoeling omdat ook berken veel water verdampen, het afsterven werd veroorzaakt door de hoge waterstand met zuur water, het regenwater kon niet meer bij de wortels en afsterven was een feit. Hier zijn de hoogtes in kleur weergegeven. De zwarte vlek bovenin deze weergave is 33 NAP. Hieruit blijkt dat het hele veencomplex scheef in het gebied ligt.

De huidige zomer heeft het peil weer behoorlijk laten zakken, we kunnen weer een aantal oude routes gedeeltelijk lopen wat voor de excursiedeelnemers weer leuke verrassingen meebrengt en ze met natte broeken uit het veen laat komen.

Agenda

Zondag 19 augustus 2018 IVN Oost-Achterhoek

Wandeling Needse Achterveld.

Aanvang 14.00 uur.

Startplaats: Parkeerplaats Visschemorsdijk, net over de Buursebeek parkeerplaats links.

Zondag 9 september 2018 IVN NMA

Wandeling Het Wolink in Haarlo.

Aanvang: 14.00 uur.

Startplaats: Dennenweg bij Haarlo – parkeren langs de rand van het zandpad.

Zondag 9 september 2018 KNNV Oost-Achterhoek

Paddestoelenexcursie landgoed Kotmans in Miste.

Woensdag 12 september 2018 IVN/KNNV Oost-Achterhoek

Thema-avond: Steenuilen.

Aanvang: 20.00 uur.

Locatie: Zonnebrinkkerk, Zonnebrink 61, 7101 NB Winterswijk.

Entree: € 5,00 (leden IVN/KNNV € 3,00) inclusief 1 consumptie.

Zaterdag 15 september 2018 KNNV Oost-Achterhoek

Floronexcursie langs de Rijn.

Vertrek 10.00 uur station Zevenaar met auto's.

Zondag 16 september 2018 IVN Oost-Achterhoek

Wandeling Neede: Water in de wijk.

Aanvang: 14.00 uur.

Startplaats: Kronenkamp 14, 7161 HE Neede.

Zaterdag 22 september 2018 KNNV Oost-Achterhoek

Jubileumbusexcursie De botanische tuin in Münster (D).

Vertrek 09.00 uur per bus vanaf De Storm in Winterswijk (Terug Ca. 18.00 uur).

Leden/donateurs:Gratis, Niet-leden € 10,- Opgave verplicht!.

Zaterdag 29 september 2018 KNNV Oost-Achterhoek

Paddestoelenexcursie Wooldse Veen.

Zondag 7 oktober 2018 IVN Oost-Achterhoek

Kunst in en uit de natuur in Eibergen.

Aanvang: 14.00 uur.

Locatie: Definitieve locatie bij opgave (zie website).

Woensdag 10 oktober 2018 IVN/KNNV Oost-Achterhoek

Thema-avond: Vogeltrek.

Aanvang: 20.00 uur.

Locatie: Den Diek, Dijkstraat 30, 7131 DP Lichtenvoorde.

Entree: € 5,00 (leden IVN/KNNV € 3,00) inclusief 1 consumptie.

Zondag 14 oktober 2018 IVN NMA

Wandeling in het bos tegenover Landgoed Verwolde bij Laren.

Aanvang: 14.00 uur.

Startplaats: Kruising Jonker Emilelaan / Markelose weg.

Zondag 21 oktober 2018 KNNV/IVN Oost-Achterhoek

Excursie 't Gossink Hoek: Paddenstoelen.

Aanvang: 14.00 uur.

Startplaats: Gossinkweg/Vredenseweg, 7113 AG Winterswijk-Henxel. Parkeren aan de Gossinkweg.

Zaterdag 3 november 2018 IVN Oost-Achterhoek/Staatsbosbeheer.

Natuurwerkdag in Natuurgebied Beekvliet, Maandagsdijk, Borculo.

Van 10.00 – 16.00 uur, opgave gewenst zie website IVN.

Zondag 11 november IVN NMA

Wandeling De Belten, Pinetum.

Aanvang: 14.00 uur.

Startplaats: Bij kruising Galgengoorweg en Vordensebinneweg.

Woensdag 14 november 2018 IVN/KNNV Oost-Achterhoek

Thema-avond: Waterkwaliteit en waterzuivering.

Aanvang: 20.00 uur.

Locatie: De Huve, Grotestraat 52, 7151 BD Eibergen.

Entree: € 5,00 (leden IVN/KNNV € 3,00) inclusief 1 consumptie.

Zondag 18 november 2018 IVN Oost-Achterhoek

Wandeling: Tokke Wekke.

Aanvang: 14.00 uur.

Startpunt: Rustpunt Tokke Wekke, Meenweg 2, 7156 NX Beltrum.

Zondag 9 december IVN NMA

Stadswandeling Borculo.

Aanvang: 14.00 uur.

Startplaats: Vanaf de parkeerplaats van de Hambroekplas aan de rondweg (N315).

Woensdag 12 december 2018 IVN/KNNV Oost-Achterhoek

Thema-avond: Botanische revolutie.

Aanvang: 20.00 uur.

Locatie: Zonnebrinkkerk, Zonnebrink 61, 7101 NB Winterswijk.

Entree: € 5,00 (leden IVN/KNNV € 3,00) inclusief 1 consumptie.

Zondag 16 december 2018 IVN Oost-Achterhoek

Wandeling: Daar ligt een verhaal.

Aanvang: 14.00 uur.

Startplaats: Boerderij De Dennenkamp, Van Ouwenallerlaan 17, 7157 AZ Rekken.

Zie ook de actuele agenda's op:

www.ivn.nl/oost-achterhoek

www.knnv.nl/oost-achterhoek

www.ivn.nl/afdeling/noord-midden-achterhoek

BURO @ LLOU

TUIN & LANDSCHAPSONTWERP

- Tuinontwerp voor particulieren, instellingen en bedrijven.
- (Her)inrichting van boerenerven.
- Landschapsplannen.
- Cursussen.
- Advies.

www.burocollou.nl

Buro Collou is een **ontwerpbureau** dat zowel grootschalig als kleinschalig werkt. Grootschalig in de vorm van bijvoorbeeld **landschapsplannen** en kleinschalig in de vorm van **tuinen** voor particulieren en instellingen. Natuur en milieu zijn in alle gevallen belangrijk voor de ontwerpkeuzes. Streekeigen beplanting, landschappelijke context en duurzame materialen zijn het uitgangspunt. Buro Collou maakt (her)inrichtingsplannen voor boerenerven, bijvoorbeeld in het kader van functieverandering, waarbij het streekeigen karakter van huis en erf voorop staat.

Looweg 10 7152AL Eibergen 0545-479765 jac@burocollou.nl
www.burocollou.nl

Buro Collou is aangesloten bij vereniging 'Wilde Weelde' vakgroep natuurrijke omgeving.

Buro Collou draagt het IVN een warm hart toe.

